

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

при Національній Асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України

Агрополітичний звіт

APD/APB/07/2019

Проект

Навчальний план щодо розвитку сільської місцевості для вищих навчальних закладів аграрної освіти в Україні

Райнер Лангош

Київ, грудень 2019

Про проект «Німецько-український агрополітичний діалог» (АПД)

Проект «Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)» реалізується за підтримки Федеральним Міністерством продовольства та сільського господарства (BMEL) з 2006р. і наразі до 2021р. та за його замовленням через виконавця ТОВ ГФА Консалтинг Груп, а також робоче співтовариство, яке складається з ТОВ ІАК Аграр консалтинг (ІАК), Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою (ІАМО) та ТОВ АФЦ Агрікалчер Файненс Консалтентс. Реципієнтом проекту виступає Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України «Дорада». При реалізації важливих заходів для розвитку ринку землі, використання державних земельних площ та приватизації АПД працює у кооперації з ТОВ з управління та реалізації земель (BVVG). Бенефіціаром проекту виступає Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Проект має підтримувати Україну в питаннях розвитку сталого сільського господарства, ефективної переробної промисловості та підвищення міжнародної конкурентоспроможності відповідно до принципів ринкової та регуляторної політик та з урахуванням потенціалу розвитку, який виникає в рамках Угоди про Асоціацією між ЄС та Україною. З цією метою Проект має надавати інформацію про німецький, зокрема, східнонімецький, а також міжнародний, європейський досвід з розробки рамкових аграрно-політичних умов, а також з організації відповідних аграрно-політичних установ.

www.apd-ukraine.de

Автор

Райнер Лангош

Дисклеймер

Даний звіт опубліковано за відповідальності Німецько-українського агрополітичного діалогу (АПД). Будь-які точки зору та результати, висновки, пропозиції чи рекомендації, зазначені в ній, належать авторам та необов'язково відповідають поглядам АПД.

© 2019 Німецько-український агрополітичний діалог
Всі права захищені

Зміст

1	Вихідне положення.....	4
2	Завдання	4
3	Основи	4
3.1	Цілі навчання	5
3.2	Цільова група.....	5
3.3	Зміст.....	5
3.4	Методи	6
4	Запровадження	7
	Використані матеріали	8
	Про автора	8
	Додаток: Огляд модулів.....	9

1 Вихідне положення

Нинішня реформа в сфері регіонального управління в Україні має на меті сприяти децентралізації завдань та структур регіонального розвитку. Крім того, можна припустити, що великі сільськогосподарські підприємства, які, крім свого сільськогосподарського виробництва, відповідали б і за розвиток сільських територій в Україні, зосереджуватимуться більше на своїх основних завданнях в аграрному секторі в умовах конкуренції. Це призводить до вивільнення працівників та відмови від активної участі у «суміжних» завданнях у регіональному розвитку. Реформа в сфері регіонального управління призвела до виникнення нових адміністративних структур у сільській місцевості, а саме, новостворених Об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Співробітники цих ОТГ повинні також бути спеціально кваліфікованими, щоб мати можливість супроводжувати, сприяти та підтримувати ОТГ при зіткненні з викликами сталого регіонального розвитку з точки зору економічної, екологічної та соціальної стійкості.

2 Завдання

Розробка навчальної програми щодо Розвитку сільської місцевості повинна допомогти усунути наявний наразі недолік у відсутності спеціальної програми додаткового навчання/підвищення кваліфікації для сталого регіонального розвитку для фахівців, зайнятих в регіональному управлінні. Потрібно представити концепцію, когерентну за змістом та методом, яка дає можливість фахівцям:

- здобути достатньо широкі знання в аграрному господарстві та за його межами
- розвивати набувати фахові компетенції в сферах соціального, економічного та екологічного розвитку сільської місцевості.

За наявності привабливої навчальної програми можна звернутися до висококваліфікованих та мотивованих фахівців та відкрити для них ширші перспективи шляхом подальшого навчання та підвищення кваліфікації.

3 Основи

Просторове планування, регіональне планування і, зокрема, розвиток сільської місцевості розуміються як складна взаємопов'язана причинно-наслідкова структура. Вони включають спектр різних соціальних, природних, інженерних, економічних, правових, політичних та аграрних наукових методів. Для передбаченої цільової групи слід враховувати високий і прямий зв'язок з практикою для забезпечення успіху відповідного кваліфікаційного заходу. Крім того, відбувається трансформація структур ОТГ та загально державних підходів до розвитку, що може призводити до постійних змін у тематиці.

З цієї причини кваліфікаційний захід повинен бути розроблений таким чином, щоб, з одного боку, надавати теоретичні спеціалізовані знання, а з іншого - прямі посилання на практичні питання, які фахівці зможуть запровадити та перевірити у своїх професійних обов'язках. Обсяг запропонованої навчальної програми, що складається з 10 модулів, веде в такий спосіб до витрат часу для учасників 10 * 16 год, тобто 160 годин аудиторних занять. Часи для попередньої підготовки та послідуєчого опрацювання та, якщо необхідно, підготовки супровідної проектної роботи призводять до додаткового навантаження, яке при необхідності може бути визнано у вигляді академічних заліків/кредитів. У разі необхідності слід було б розробити розрахунок на основі ECTS (Європейська система перерахунку та накопичення навчальних кредитів).

3.1 Цілі навчання

Навчання повинно надати учасникам можливість:

- розуміти та аналізувати - зазвичай складні - зв'язки в контексті сталого регіонального розвитку,
- розпізнавати та описувати вихідні точки для заходів регіонального розвитку,
- ініціювати, супроводжувати та просувати заходи та проекти для сталого регіонального розвитку на рівні ОТГ.

3.2 Цільова група

Кваліфікація, в першу чергу, орієнтована на адміністративних спеціалістів ОТГ. Це зумовлює складність організації кваліфікаційних заходів таким чином, щоб працівники могли їх відвідувати за сумісництвом/без відриву від праці. Це здійснює відповідний вплив на формування структури, змісту та методів.

3.3 Зміст

Рамкові умови та сфери компетенції, якими слід опрацювати в навчальній програмі впливають з:

- політичних та правових основ;
- економічних, екологічних та соціальних умов та перспектив;
- фахових та інших особистих вимог (Soft Skills);
- розвитку сільської місцевості.

При цьому, модулі є самостійними/завершеними, охоплюючи при цьому цілісний зміст усього кваліфікаційного заходу.

Огляд модуля, з якого впливають тематичні області та, наприклад, зміст та теми, додається. Послідовність модулів розроблена як пропозиція, яка:

- перш за все, закладає широкі основи фахового змісту;
- уточнює вимоги щодо якості, що пред'являються до процесів розвитку

просторового планування з точки зору компетенції у плануванні та аспектів стійкості;

- особисті навички для регіонального управління;
- включає інструменти підтримки фактичної організації процесів, а також політичні аспекти, аж до аналізу зацікавлених сторін.

3.4 Методи

Рекомендується базова структура в навчальних групах по приблизно 20 учасників, які працюють через модульну схему протягом періоду від одного до двох років. На початку має бути час і місце для знайомства та, таким чином, підтримка створення мережі. Під час навчання слід розвивати роботу мережі (див. нижче), щоб підтримати передачу знань на практику та зберегти низьку квоту вибуття.

Запропонована структура складається з 10 модулів, які в ідеалі можуть бути побудовані в 2-денні блоки. Модулі - без вступу та завершення - 8 з 10 модулів, в ідеалі, повинні представлятися по половині з

- передачі теоретичних основ, а також
- практичного випробування за допомогою тематичних прикладних робіт.

Крім того, слід також розглянути можливість заохочення обміну студентами та учасниками курсу між модулями, який, в ідеалі, повинен бути завершений протягом одного-двох років. Це можна зробити шляхом взаємних візитів у відповідні регіони. Це вестиме до поліпшення знайомств між учасниками та обміну їхнім досвідом, а також більш глибокого вивчення поточних проблем, викликів та успіхів у відповідних сільських регіонах. Це забезпечує тісну взаємодію теорії та практики.

Запропоновані спеціалізовані модулі служать для спрямування уваги під час роботи на завдання регіонального розвитку. Мова йде в меншому ступені про поглиблені спеціальні знання, натомість про співпрацю з спеціалістами-слухачами з ОТГ, зокрема, з метою

- посилити чутливість, навчитися розглядати місцеву владу та свої власні завдання в контексті загальнодержавної адміністративної структури;
- проникнути у складність взаємодії публічного представництва та організаційних завдань із суспільними та економічними інтересами;
- розуміти управління проектами як інструментарій для розробки та активно ї організації заходів, спрямованих на розвиток;
- набути навичок спілкування/комунікації та управлінської компетенції в якості запоруки подальшої співпраці повз інституційні межі;
- розуміти політику та адміністрацію з їхньою легітимністю та відповідальністю, як ініціаторів та формувачів процесів розвитку.

Методологічним завданням/викликом буде об'єднання різних походжень та кваліфікації в загальному кваліфікаційному контексті. Із цієї причини

рекомендується високий ступінь залучення практичної роботи, пов'язаної з конкретними навчальними прикладами в модулях, а також в періоди між модулями.

Наприклад, досвід з модульної серії навчальних курсів Академії Андреаса Гермеса в Бонні показує, що завдяки тісному прикладному підходу до досягнення цілі, кваліфікації стають більш прозорими та переконливими - і тим самим підтримують внутрішню мотивацію до навчання.

4 ЗАПРОВАДЖЕННЯ

Запровадження навчальної програми запропонованим чином потребує структурованого процесу, який, серед іншого, містить такі компоненти:

1. Концепція фінансування
2. Формулювання вимог для вступу, визначення і кількісна оцінка цільової групи у «дослідженні ринку»
3. Укладання домовленостей з організаціями, що надаватимуть необхідне партнерство, з досвідом та забезпеченням
4. Уточнення вимог до сертифікації (визнання, як досягнення курсу)
5. Знаходження та залучення викладачів із професійними знаннями та дидактичною компетентністю
6. Розробка змісту модулів, методів та формальностей (навантаження, кредити)
7. Порядок щодо навчання та складання іспитів та концепція проведення тренінгів
8. Розробка посібників для модулів
9. Залучення учасників на навчання

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

- Andreas Hermes Akademie, div. Modulkataloge zum Managementtraining für
- Andreas Hermes Akademie, Entwicklung ländlicher Räume
- Blyzniuk, A., Vision von FTG eines Fachmannes in ländlicher Entwicklung, Kiev 2019
- Bundesagentur für Arbeit, Studium Stadt-, Regionalplanung
- Herzfeld, Th., Die Debatte über die ukrainische Bodenmarktreform: Weichenstellung für die Agrarpolitik. In: Ukraine verstehen, 31.10.2019
- Hochschule Neubrandenburg, Modulbeschreibungen Master-Studiengang Landnutzungsplanung; Anlage 2 zur Fachstudienordnung vom 28.06.2015
- Hochschule Neubrandenburg, B.Sc. Landnutzungsplanung
- Hochschule Neubrandenburg, Studiengangskonzept des berufsbegleitenden Studiengangs Angewandte Betriebswirtschaftslehre
- Leistungsbeschreibung (ToR), Kiev 2019
- Umweltbundesamt (Hrsg.), Kooperative Regionalentwicklung, Berlin 2002
- Yaroshko, M., Bodenreform in der Ukraine – Probleme und Perspektiven. In: Ukraine verstehen, 30.10.2019

ПРО АВТОРА

Райнер Лангош (рік народження 1960)

- Дипломований аграрний інженер
- Доктор сільськогосподарських наук
- Професор з управління підприємством та методики консультування/комунікації (спеціалізація: сільське господарство та аграрний бізнес).
- Завідуючий заочним курсом прикладно ї організації та економіки виробництва в університеті Нойбранденбург
- Декан фахової області аграрного господарства та харчових наук Університету Нойбранденбург
- Доповідач в день фахових областей університетів (прикладних наук) з аграрним спрямуванням

Має багаторічний досвід консультування, модерації та проведення навчання в галузі аграрного управління/менеджменту в Академії Андреаса Гермеса, Бонн

Додаток: Огляд модулів

№	Модуль	Приклади для тем/змісту
1	Введення	<ul style="list-style-type: none"> • Знайомство • Ідея + завдання кваліфікації • Основи регіональної структури України • Завдання щодо впровадження структур регіонального розвитку
2	Аграрне господарство в народному господарстві	<ul style="list-style-type: none"> • Економіка/народне господарство України та її регіонів • Аналіз секторів • Значення аграрного господарства для сільської місцевості та її розвитку • Статистика в політекономії
3	Економіка та організація виробництва	<ul style="list-style-type: none"> • Створення доданої вартості та мережі створення доданої вартості • Ведення бухгалтерського обліку • Управління державним бюджетом
4	Методи планування	<ul style="list-style-type: none"> • Географія • Геоінформатика • Регіональне планування • Top down • Bottom up • Принцип протитоку
5	Просторове планування	<ul style="list-style-type: none"> • Державні рівні та їхні завдання в просторовому плануванні • Створення регіональних органів управління • Юридичні аспекти
6	Сталість в регіональному розвитку	<ul style="list-style-type: none"> • Концепції сталості • 17 UN Sustainable Development/сталий розвиток
7	Регіональний менеджмент	<ul style="list-style-type: none"> • Softskills/м'які знання та навички • Управління проектами • Комунікація • Компетентність в сфері дигіталізації
8	Інструменти підтримки в регіональному розвитку	<ul style="list-style-type: none"> • Державні регіональні програми підтримки • Регіональні можливості для дій • Державно-приватне партнерство в регіональному розвитку

9	Політичні науки	<ul style="list-style-type: none"> • Політична економія • Аналіз зацікавлених сторін • Аналіз локалізації суспільних благ • Форми та структури підприємств • Групи в суспільстві (наприклад, недержавні об'єднання)
10	Завершення	<ul style="list-style-type: none"> • Екзамени <ul style="list-style-type: none"> ○ письмові ○ усні • Представлення проектної роботи, пов'язаної із навчанням